YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
5 päivänä maaliskuuta 1998 *

Asiassa C-175/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Michel Nolin ja Laura Pignataro, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Kareen Rispal-Bellanger ja saman osaston ulkoasiainsihteeri Gautier Mignot, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen ja tiettyjen maanteiden tavaraliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen verotuksen sekä tiettyjen infrastruktuurien käytöstä perittävien tie- ja käyttömaksujen soveltamisesta jäsenvaltioissa 25 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/89/ETY (EYVL L 279, s. 32) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ei ole ainakaan ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann sekä tuomarit M. Wathelet, J. C. Moitinho de Almeida (esittelevä tuomari), D. A. O. Edward ja J.-P. Puissochet,

julkisasiamies: A. La Pergola,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.12.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 5.5.1997 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen ja tiettyjen maanteiden tavaraliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen verotuksen sekä tiettyjen infrastruktuurien käytöstä perittävien tie- ja käyttömaksujen soveltamisesta jäsenvaltioissa 25 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/89/ETY (EYVL L 279, s. 32, jäljempänä direktiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai ei ole ainakaan ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle.

2 Direktiivin 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 1.1.1995 ja ilmoitettava niistä komissiolle viipymättä.

3 Yhteisöjen tuomioistuin kumosi direktiivin asiassa C-21/94, parlamentti vastaan neuvosto, 5.7.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. I-1827), mutta sen vaikutukset pysytettiin voimassa siihen asti, kunnes neuvosto olisi antanut asiasta uuden säädöksen.

4 Koska komissio ei ollut saanut ilmoitusta Ranskan tasavallan täytäntöönpanotoimenpiteistä eikä sillä ollut tiedossaan mitään muutakaan seikkaa, jonka perusteella se olisi voinut päätellä tämän jäsenvaltion täyttäneen velvoitteensa, se kehotti perustamissopimuksen 169 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella annetulla, 16.5.1995 päivätyllä virallisella huomautuksella Ranskan hallitusta esittämään huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

5 Koska viralliseen huomautukseen ei vastattu, komissio lähetti 27.6.1996 Ranskan tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin yhteisön oikeuden mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksiantamisesta.

6 Ranskan viranomaiset vahvistivat 26.11.1996 päivätyllä kirjeellään pyrkivänsä saattamaan direktiivin osaksi kansallista oikeusjärjestystä. Vedoten maantiekuljetusyritysten kohtaamiin vakaviin vaikeuksiin ne pyysivät ylimääräistä määräaikaa toteuttaakseen tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntötoimet.

7 Koska komissio ei saanut Ranskan viranomaisilta mitään muuta ilmoitusta, se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

8 Ranskan tasavalta huomauttaa vastineessaan, että direktiiviä ei ole voitu panna täytäntöön, koska maanteiden tavaraliikenteen alalla on ollut vaikeuksia, jotka selittyvät muun muassa sillä, että tämän alan toiminta on supistunut huomattavasti, ja sillä, että yritysten sosiaalimenot ovat kasvaneet työntekijöiden työolojen parantamiseksi toteutettujen erilaisten toimenpiteiden vuoksi.

9 Ranskan hallitus huomauttaa lisäksi, että kuljetusalan ammatinharjoittajat eivät hyväksy kilpailun vääristymiä, jotka johtuvat dieselöljyn hyvin erilaisesta verotustasosta eri jäsenvaltioissa. Näiden ammatinharjoittajien on näin ollen ennen valmisteveron yhdenmukaistamista koskevien ehdotusten etenemistä vaikea hyväksyä sellaista ajoneuvoveron korotusta, joka johtuu direktiivin täytäntöönpanosta.

10 Vastaajana olevan hallituksen mukaan direktiivin täytäntöönpanolla olisi näissä olosuhteissa saatettu lisätä voimakasta sosiaalista painetta maantiekuljetusalalla ja vaarantaa kansantalouden toiminnalle olennaisen palvelualan toimintaa.

11 Ranskan hallitus toteaa tästä lisäksi, että direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen ei ole aiheuttanut merkittävää kilpailun vääristymistä Ranskan tasavallan ja sen kilpailijoiden välillä. Vaikka onkin totta, että kyseisen direktiivin täytäntöönpano aiheuttaa sen, että ajoneuvoverotuksen tasoa on tietyiltä osin huomattavasti korotettava, Ranskan tasavalta saa direktiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaan 31.12.1997 asti 50 prosentin huojennuksen sovellettavista vähimmäismääristä. Lisäksi Ranskassa sovelletaan tällä hetkellä korkeaa dieselöljyn valmisteverokantaa, mikä kuljetusalan omakustannusarvo huomioon ottaen korvaa pitkälti direktiivin täytäntöönpanotoimien toteuttamatta jättämisestä aiheutuneet vääristymät.

12 Aluksi on todettava, että Ranskan hallitus ei kiistä sitä, ettei direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteitä ole vielä toteutettu.

13 Seuraavaksi on huomautettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi perustella sisäisillä vaikeuksillaan sitä, että se ei sovella yhteisön oikeutta asianmukaisesti (ks. mm. asia C-52/95, komissio v. Ranska, tuomio 7.12.1995, Kok. 1995, s. I-4443, 38 kohta ja asia C-265/95, komissio v. Ranska, tuomio 9.12.1997, Kok. 1997, s. I-6959, 55 kohta).

14 Lopuksi on todettava, että koska jäsenvaltion jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteaminen ei edellytä sitä, että tästä laiminlyönnistä todettaisiin aiheutuneen vahinkoa, jäsenvaltio ei voi puolustautua sillä, että direktiivin täytäntöönpanon laiminlyönnistä ei ole aiheutunut vahinkoa muille jäsenvaltioille (ks. tältä osin mm. asia C-263/96, komissio v. Belgia, tuomio 18.12.1997, Kok. 1997, s. I-7453, 30 kohta; Euratomin perustamissopimuksen 141 artiklan osalta ks. asia 7/71, komissio v. Ranska, tuomio 14.12.1971, Kok. 1971, s. 1003, 50 kohta).

15 Tämän vuoksi komission kannetta on pidettävä perusteltuna.

16 Näin ollen on syytä katsoa, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on jättänyt säädetyssä määräajassa antamatta tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset.

Oikeudenkäyntikulut

17 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Ranskan tasavalta ei ole noudattanut tiettyjen maanteiden tavaraliikenteeseen tarkoitettujen ajoneuvojen verotuksen sekä tiettyjen infrastruktuurien käytöstä perittävien tie- ja käyttömaksujen soveltamisesta jäsenvaltioissa 25 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/89/ETY 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on jättänyt säädetyssä määräajassa antamatta kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset.

2) Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Gulmann Wathelet Moitinho de Almeida

Edward Puissochet

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä maaliskuuta 1998.

R. Grass C. Gulmann

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja